

Veiligheid op mijn bedrijf

23 November 2023
Christien Miroir

Grote verslagenheid na ongeval waarbij landbouwer Yvo (64) omkwam: “Een van zijn broers hoorde hem schreeuwen”

Landbouwer Yvo Vanbuel liet het leven bij een ongeval op zijn boerderij in Eksel.

HECHTEL-EKSEL - De 64-jarige landbouwer Yvo Vanbuel uit Eksel verongelukte zaterdag in de vroege avond bij een ongeval op zijn eigen erf op de Ruitersbaan. Het liep mis toen de zestiger achter zijn tractor en sproei-installatie aan het werk was.

- Landbouwer Wouter (36) ft zwaargewond na val door dak koeienstal nét voor Dag van de Landbouw: “Zijn wens is dat alles doorgaat”

Waar schuilen gevaren?

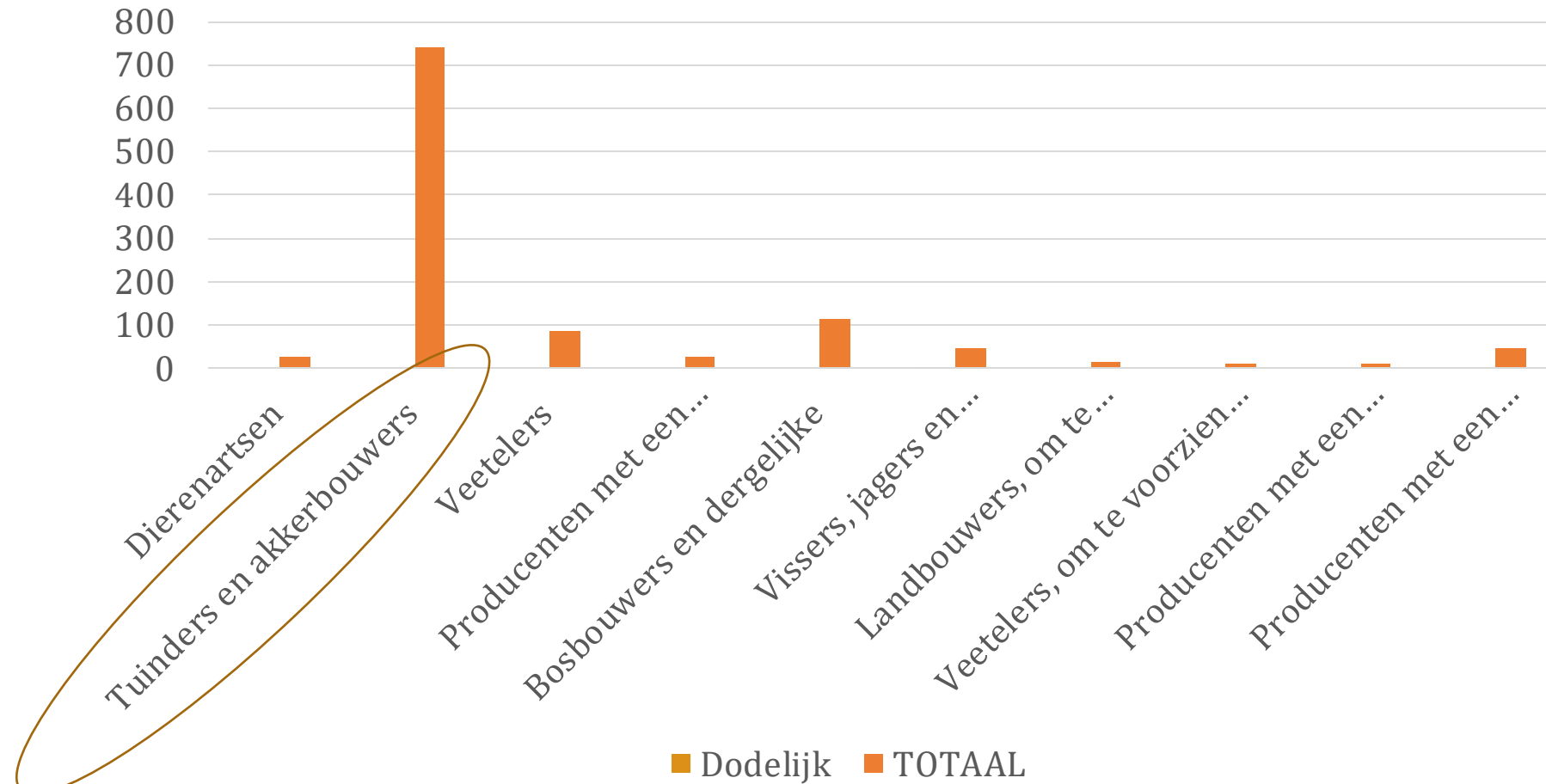
Inleiding

Schadevormen

- Arbeidsongevallen
- Beroepsziekten
- Fysieke klachten
- Psychosociale belasting
 - Werkverzuim
 - Sociale onrust...
- Noodsituaties (door brand....)

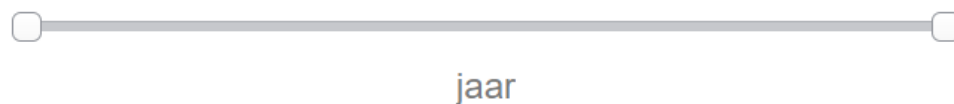
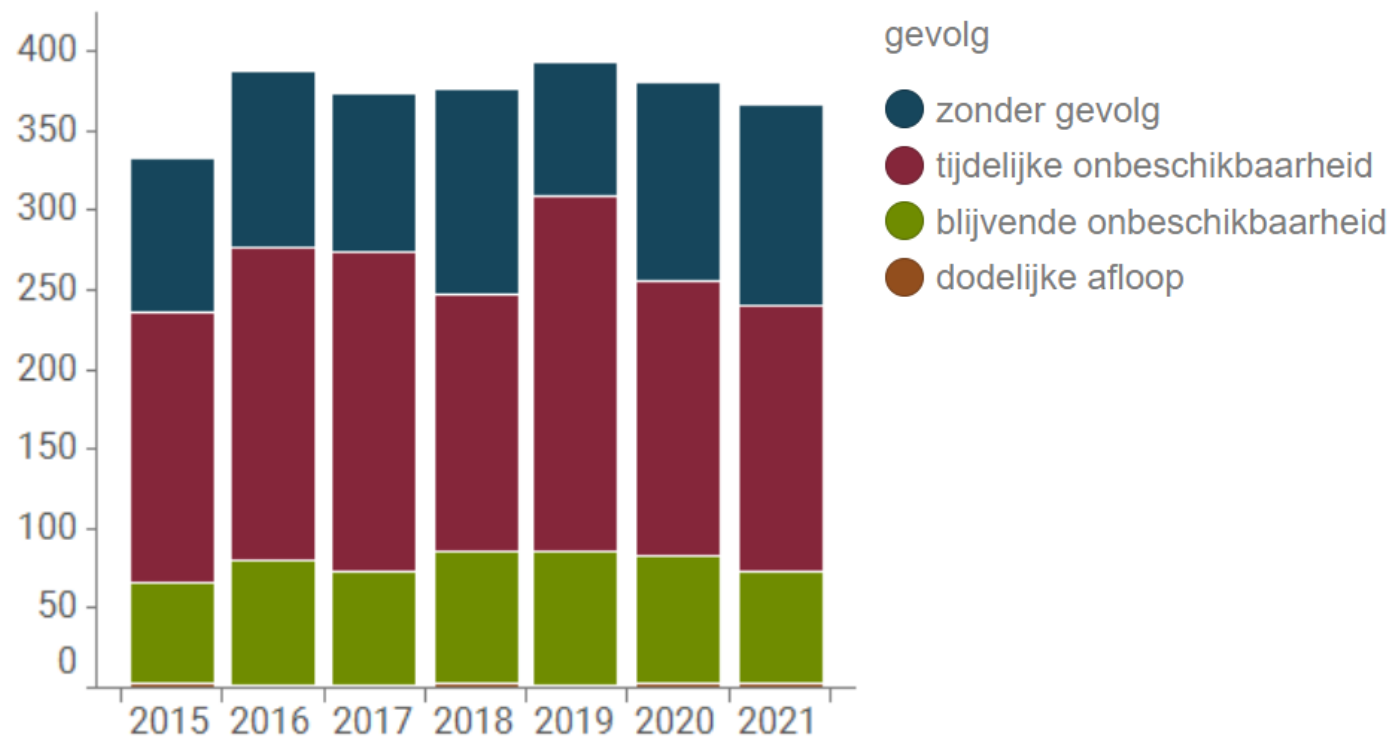

Gevaarlijke beroepen

Arbeidsongevallen in tuinbouw

aantal arbeidsongevallen per gevolg

Preventie

Hoe kan ik een ongeval voorkomen?

Risico's op jouw bedrijf

Identificeer

Evalueer

Neem maatregelen

Identificeer

- Ga rond op je bedrijf en let op
 - Zijn er gevaarlijke onbeheerde machines?
 - Zijn er putten of andere hoogteverschillen?
 - Zijn er structurele zwakheden of schade?
 - Zijn chemische stoffen goed afgesloten?
 - Staan je voertuigen veilig?
 - Goede en slechte gewoonten van personeel?
 - Is mijn personeel voldoende opgeleid?
 - Heeft mijn personeel de juiste beschermingsmiddelen?

Evalueer

- Wat is de bron van het gevaar?
- Wat is het gevaar?
- Wat is de kans dat een ongeval zich voordoet?
- Wie zal slachtoffer zijn?
- Wat zijn de gevolgen?

Bronnen van gevaar

- Een situatie
- Machine of materiaal
- Een chemische stof
- Een werktuig
- Een dier
- Een mens
- Iets anders

Gevaren

- Zichtbaar

- Glad oppervlak
- Obstakel
- Hoogteverschil
- Product
- Bewegende delen
- Scherpe randen
- Ontbrekende beschermingsmiddelen
- ...

- Onzichtbaar

- Kracht
- Gewicht
- Hoge druk
- Lawaai
- Dampen
- Temperatuur
- Biologische agentia
- Chemische agentia

Preventieve maatregelen

- Risico uitschakelen
 - Gevaarlijk product niet meer gebruiken
- Risico verminderen
 - Vervangen door minder gevaarlijk
- Risico collectief afschermen
- Risico individueel afschermen
 - Veiligheidsschoenen, masker
- Risico signaleren

Voorbeeld: risico uitschakelen

Voorbeeld: collectief afschermen

Op je erf

- Zorg voor afgebakende speelzones voor kinderen
- Wijs kinderen op mogelijke gevaren
- Zorg voor stabiele opslag van onderdelen

Voor je begint

- Ga enkel met een conforme machine de weg op
- Hou rekening met toegelaten massa
- Hou rekening met aslasten
- Zorg dat signalisatie in orde is
- Bewaar verplichte papieren en heb ze bij de hand
- Stel spiegels correct af

Aankoppelen van machines

- Gebruik een passende cardanas
- Doe de koppeling alleen indien mogelijk
- Gebruik indien mogelijk spatbordbediening
- Kom niet onder de last of machine
- Draai niet te kort af
- Zorg voor stabiliteit tijdens het aankoppelen
- Test de aankoppeling voor vertrek

Arbeidsveiligheid voor werkgevers

Met welke wetgeving moet ik rekening houden?

Wetgeving voor werkgevers

- Federale bevoegdheid
 - Minister van werk
- Welzijnswet 1996
 - Gebundeld in ARAB en Codex

Doelstelling welzijn op het werk

- Voorkomen van arbeidsongevallen, beroepsziekten, ziekteverzuim, sociale onvrede, noodsituaties...
- Voorkomen van problemen met inspectie, arbeidsrechtbank, vakbonden, verzekering...
- Een gezonde onderneming die de beoogde resultaten kan halen met zowel een economisch als maatschappelijk bestaansreden.

Toezichthoudende overheid

WASO
TWW

Arbeidshof
Hof van Cassatie

Toezicht op reglementering

- Inspectie
 - Federale OverheidsDienst Werkgelegenheid Arbeid en Sociaal Overleg
- directie Toezicht Welzijn op het Werk (FOD WASO TWW)

Wat kan inspectie opleggen?

- Wet van 6 juni 2010
- TWW kan Pro-justitia opstellen
 - Vervolging door openbaar ministerie
 - Van geldboete tot gevangenisstraf
 - Administratieve geldboete

Wat is een arbeidsongeval

- **DEFINITIE**

- Elk ongeval dat een werknemer overkomt tijdens en door de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en dat een lichamelijk letsel veroorzaakt

- **VOORWAARDEN**

- Plotse gebeurtenis met een uitwendige oorzaak
 - Onderscheid met beroepsziekte
- Bestaan van een letsel
- Oorzakelijk verband tussen oorzaak en gevolg
- Tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst
- Door de uitvoering van de arbeidsovereenkomst

Kostprijs arbeidsongevallen

- De totale kostprijs (directe en indirecte kosten) wordt geraamd op **3 miljard €**
- Directe kosten **± 1 miljard €** als schadelast betaald door de verzekeringsmaatschappijen

Wie is aansprakelijk?

- Werkgever:
 - Verplichte verzekering voor arbeidsongevallen
 - Objectieve aansprakelijkheid
 - Slachtoffer wordt altijd vergoed (ongeacht fout...)
 - Medische verzorging
 - Loonverlies
 - Werkgever / leidinggevenden /andere werknemers zijn **immuun** voor verdere burgerrechtelijke aansprakelijkheid
 - Toezichthoudende overheid:
 - FOD WASO – Fonds voor arbeidsongevallen

Preventie is belangrijk

- Vermindert menselijk leed
- Belangrijke sociale opdracht
- Vermijdt productiestoringen
- Voorwaarde voor kwaliteit van producten
- Brengt kostenbesparingen met zich mee
- Rendeert

- 01 Onderneming (kenmerken - intentie - audit)
- 02 Inspraak & overleg
- 03 Dienst PBW
- 04 Overheid - inspectie
- 05 Andere instanties
- 06 Personeel (onthaal/begeleiding/opleiding)
- 07 Externe personen - derden
- 08 Gezondheid (toezicht - bevordering)
- 09 Psychosociaal welzijn
- 10 Arbeidsongevallen (verzekering - aangifte & registratie)
- 11 PBM - werkkledij
- 12 Gebouwen & installaties - Werkplaatsen - Soc lokalen
- 13 Brand & explosieveiligheid
- 14 Arbeidsmiddelen - machines
- 15 Technische keuringen/controles
- 16 Materialen & producten
- 17 Chemische en biologische agentia
- 18 Fysische agentia (omgevings - werkplaatsfactoren)
- 19 Onderzoek ongevallen / incidenten/ klachten
- 20 Risicoanalyse en risicobeheersing
- 21 Preventiebeleid - actieplan
- 22 Evaluatie veiligheid / gezondheid / welzijn - JVS
- 23 Eerste Hulp
- 24 Noodplannig (Interventie & evacuatie)

Wat te doen bij een ongeval?

Procedure

Verzekeringen

- Patrimoniumpolis
 - Voor alles wat tastbaar is, het bedrijf zelf
- Bedrijfspolis
 - Voor schade aan derden
- Polis arbeidsongevallen
 - Voor personeel

Correcte aangifte arbeidsongeval

Licht

- Binnen 8 dagen melden bij verzekering (optioneel)
- Vanaf 4 dagen werkverlet:
 - Ongevallen steekkaart

Ernstig

- Melden aan externe dienst
- Melden aan verzekeraar

Zeer ernstig

- Onmiddellijke aangifte bij TWW
- Melden aan verzekeraar

Aandachtspunten

- Geef altijd ongeval aan!
- Breng administratie tijdig in orde
- Hou je polis up to date
 - Nieuw materiaal
 - Andere activiteiten
- Bij twijfel, contacteer verzekeraar!

Noodprocedures

Wees voorbereid!

<p><i>Blijf kalm. Vermijd paniek.</i></p> <h2>Melden</h2>	 	<p>Verwittig bij brand of ander onheil steeds de bedrijfs-leider: Naam: GSM:</p> <p>Indien dit niet lukt</p> <ul style="list-style-type: none"> > Bel de hulpdiensten: <p>Tel.: 100 of 112 via GSM</p> <p>Zeg bondig WAT, WAAR, ERNST, ...</p>
<h2>Blussen</h2>	 	<p>Tracht volgende handelingen te doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Energiebron afsluiten (elektriciteit, ...) > Afdekken van kleine vuurhaard (branddeken...) > Gebruik brandblusser > Gebruik haspel (geen water op elektrische toestellen of vloeistofbranden) <p>Indien blussen niet lukt: ga uitbreiding tegen:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Deuren en ramen sluiten
<h2>Evacuatie</h2> 	 	<ul style="list-style-type: none"> > Verwittig de aanwezigen - sla alarm > Neem de kortste en veiligste (nood)uitgang > Neem niets mee > Ga niet door rook > Verzamel buiten <p>Verzamelplaats:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Ga na of er personen achtergebleven zijn > Wat doe ik met de dieren? > Ga zelf nooit terug naar binnen > Meld het ontbreken van personen aan de hulpdiensten

Afspraken met hulpdiensten

Waar ben je?

Achter den hoek, op 't stuk van firmin,
op de hoef, ...

Zorg voor het dichtstbijzijnde adres
dat een GPS gemakkelijk kan
terugvinden

Aandachtspunten bij
oprijden terrein?

Waar best parkeren?
Langs waar bereikbaar?

+00:00:03:14

BOEREN
BOND

CO₂

Poeder

Schuim

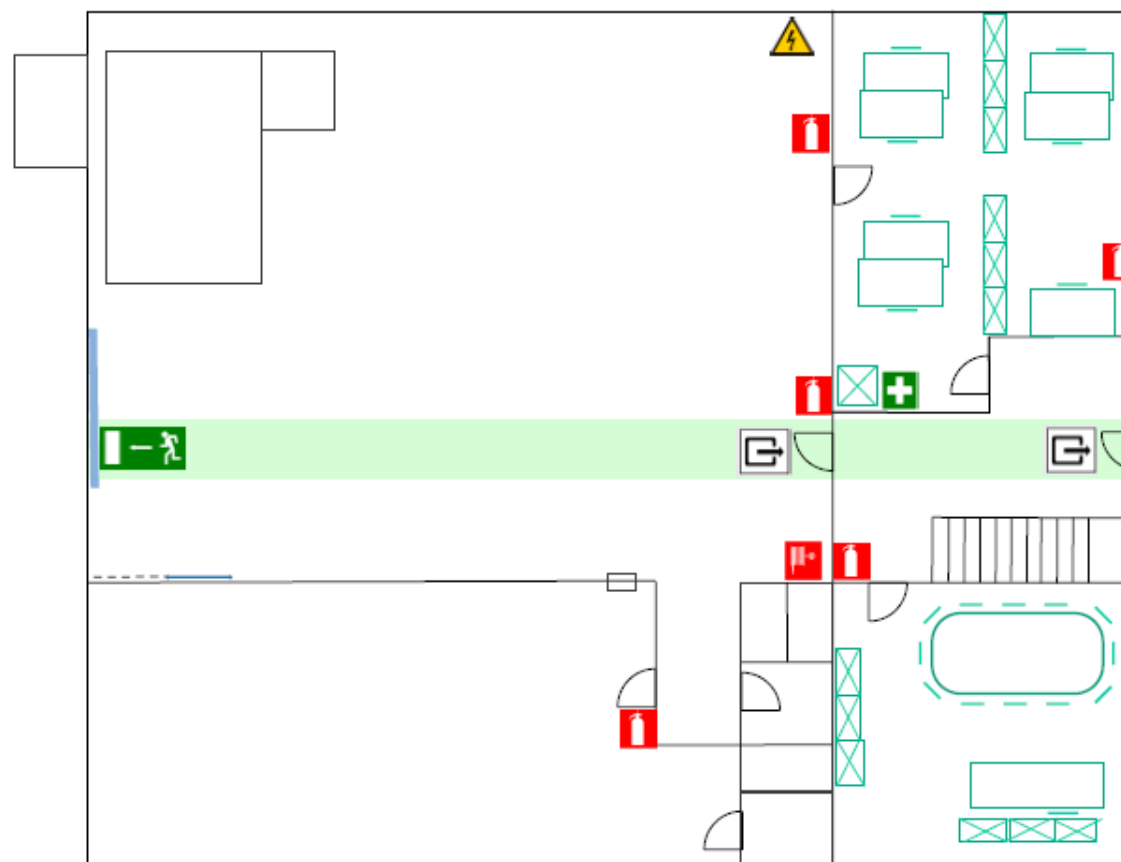
Wat blussen met wat?

<i>Brandklasse</i>	<i>Pictogram</i>	<i>Brandbaar materiaal</i>	<i>Aanbevolen Blusmateriaal</i>	<i>Verboden Blusmethodes</i>
<i>A</i>		Vaste stoffen: papier, hout, textiel, ...	Water, CO2, ABC-poeder, schuim	BC-poeder
<i>B</i>		Vloeistoffen: verf, vernis, benzine, olie, ...	Schuim, CO2, ABC-poeder	Water
<i>C</i>		Gassen: aardgas, LPG, propaan, butaan, ...	CO2, ABC-poeder	Water, schuim
<i>D</i>		Metalen: aluminium, magnesium, natrium, ...	D-poeder	Water, CO2, schuim, ABC-poeder
<i>E</i>		Elektrische installaties	ABC-poeder, CO2	Water
<i>F</i>		Vetten en olie	Vetblusser	Water, CO2, schuim, ABC-poeder

EVACUATIEPLAN – EVACUATION MAP

NOODINSTRUCTIES

1. Blijf kalm, sluit ramen en deuren, laat de lichten aan.
2. Activeer de waarschuwingstoon door de rode alarmknop in te drukken.
3. Bel de hulpdiensten (112) voor bijstand.
4. Volg de instructies van de Eerste Interventie Ploeg (EIP).
5. Bij evacuatie volg de aangegeven vluchtweg naar de verzamelplaats.

Verzamelplaats
Assembly point

Nooduitgang
Emergency exit

Alarmknop
Alarm button

Brandslang
Fire hose

Brandblustoestel
Fire extinguisher

Brandladder
Fire ladder

03/...

112

NV HEK

01/10/2013

Aarschotsesteenweg 523 - 2230 Herselt

Brandpreventie - bedrijfsmaterieel

- Plaats landbouwmachines niet in de omgeving van brandbare materialen. Een aparte loods voor bedrijfsmaterieel geniet de voorkeur.
- Plaats motoren die vaste installaties aandrijven in een aparte ruimte
- Minimaal een veiligheidszone voorzien

Brandpreventie - bedrijfsmaterieel

- Algemeen onderhoud:
 - Door vakmannen (eigen of extern)
 - Volgens onderhoudschema fabrikant

Brandpreventie - bedrijfsmaterieel

- Niet correcte / beschadigde bedrading zorgt voor gevaar voor kortsluiting
- Regelmatige controle van reminstallaties vermijdt het warmlopen van remmen

Brandpreventie – opladen van batterijen

- in een droge , goed geventileerde omgeving liefst in een aparte ruimte – buiten onder luifel
- vermijden van explosiegevaar – dampen komen vrij bij opladen: rook – en open vlamverbod
- Geen beschadiging aan de batterij
- Correcte laadprocedure: lader uit – eerst “+” pool dan “–” pool
- Materieel nooit gebruiken tijdens het opladen

Brandpreventie - bedrijfsmaterieel

- Voorzie voldoende blusmiddelen
 - in bedrijfsgebouwen en loodsen
 - in rijdend bedrijfsmaterieel
verplichting verkeersreglement
- periodiek onderhoud
brandblustoestellen – richtlijnen
fabrikant

Brandpreventie - bedrijfsmaterieel

- Wettelijk verplichte periodieke keuring van de elektrische installatie
- Wettelijk verplicht onderhoud verwarmingsinstallatie
- Voldoende verluchting indien er mestgassen kunnen vrijkomen
- Keuring blusapparatuur jaarlijks

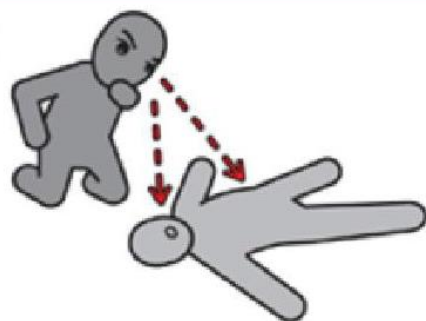
EHBO

1

Zorg voor veiligheid

2

Beoordeel
de toestand van
het slachtoffer

3

Alarmeer
de hulpdiensten

4

Verleen verdere
Eerste Hulp

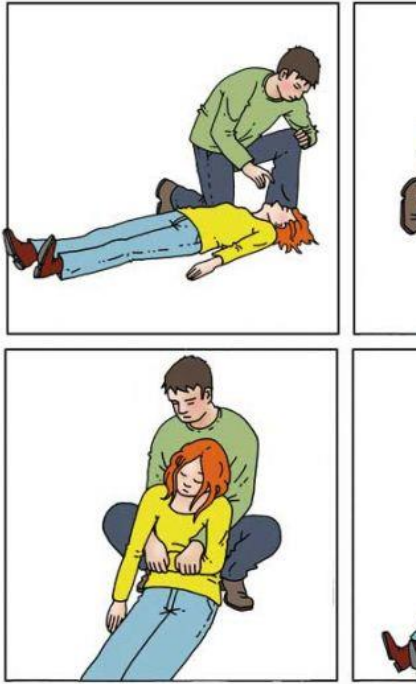
112
SOS

Vergiftiging

070 245 245

Eerste hulp bij vergiftiging

Meer informatie

Interessante websites

Interessante websites

- www.boerenbond.be/tewerkstelling
 - arbeidsveiligheid
- www.otm-shop.be/boerenbond
- www.preventagri.vlaanderen
- <https://www.ilvo.vlaanderen.be/>
 - >> pers en media >> arbeidsveiligheid in de landbouw

Zijn er nog vragen?